

Социалистическэ АДЫГЕЙ

ВКП(б)-м и Адыгэ хэку комитетрэ трудящэм
ялдепутатхэм яхэку советрэ ясрган1945 ильэс
Июлым
и 27
Бэркэшху
№ 82 (3868)
Бүгдэ 20 ч.

ЛЭЖЫГЪЭ УГЪОИЖЫНЫМ МАССОВЭ- ПОЛИТИЧЕСКЭ ЮФШЭНЫМ ЗЫЩЕДГЪЭУШЪОБГЪУН

Зыфэдэ кэмыхуыгъэ теклоны гъэшхоу Красная Армием ышлыгъэм ипэгъоклэу колхознэ крестьянствэр, джаш фэдэ кьабзэу зэклэ советскэ народэри трудовой фронтм гъэхъэгъагъэхэр зэрэша-шыным, ти Родина ивоеннэ-эко-номическэ кьуачлэ тапклэ нахьри зэрагъэпытэнэм зэмыблэжъэу фэ-банэх.

Джы мамырыныгъэ гъэпсынэу тыстехъэжыгъэм колхознэ кре-стьянствэмклэ апэрэ пшъэрлыш-хоу шытэр, теклоныгъэм епэсы-гъэу лэжыгъэ бэгъуагъэ къэхъ-жыгъэныр, хэгъэгум гъомылап-хъэрэ промышленностым пэе сы-рьерэ икьоу лэклэгъэхъэгъэнхэр ары. Ар хозяйственнэ-политическэ мэхъанэшхо зилэ пшъэрлыш инэу шыт.

А пшъэрлышхор шытхуу хэ-лэуу гъэцэклэгъэныр трудящэ жъугъэмэ азыфагу массовэ-поли-тическэ Юфшлэныр зэрэщызэха-щагъэм бэклэ елытыгъэу шыт.

Адыгэ хэкум иколхозхэр лэжы-гъэ бэгъуагъэ къэхъыжыгъэным-клэ анахь ответствениэ лъэхъаным зэлыхъагъэх. Етлупшыгъэу ко-лосовой лэжыгъэхэр аугъоижы. Ащ даклоу амалэу ялэ пстэури агъэф-дзэ колхозхэмклэ апэрэ пшъэрлышхоу шыт госпостав-кэр зэралэклэу ращы.

Хэкум ипартийнэ, советскэ, ком-сомольскэ организациэхэр, агита-торхэр, пропагандистхэр, колхоз-хэм, МТС-хэм ыкнэ совхозхэм яру-ководительхэр зыфэбэнэн фаер, лэ-жыгъэ угъоижынымрэ мэкъу-мэщ хозяйственнэ продуктхэм ягъэхъазырынрэ я хьыллагъэу СССР-м и Совнаркомрэ ВКП(б)-м и ЦК-рэ Постановлениеу кьыда-гъэклэгъэр зэрагъэцэкленым кол-хозник жъугъэр ыкнэ зэклэ мэкъу-мэщ хозяйствэм илофшлэхэр икьу-клэ физэхащэнхэр ары.

Зэклэ кьуаджэмэ адэс агитатор хэм, пропагандистхэм, джаш фэ-дэу зэклэ коммунистхэм ыкнэ ком-сомольцэхэм япочетнэ пшъэрлы-шхоу шытэр, ипалъэм ехьулэу ыкнэ клэзыгъэ фэмыхъоу лэ-жыгъэ угъоижынымрэ госпос-тавлэ тынымрэ зэшлохыгъэнхэм тыхэгъэгу ишылэныгъэклэ мэхъа-нэшхо дэдэ зэралэр колхозникхэм ыкнэ колхозникхэм икьу шъып-кьэу зэхарагъэшлыкыныр ары.

Колхозхэу массовэ-политическэ Юфшлэныр дэгъоу зыщызэхащагъэ-хэм хозяйственнэ пшъэрлыгъэ

язэшлохынклэ гъэхъэгъэшхохэр ашлэх. Ар кьыушыхъатэу фактэу шылэхэр маклэп.

Тэхъутэмькьое районм шыш колхозу „Афыпсынэм“ агиткол-лективы нэгъыри 7 хэ. Гиткол-лективым ируководителэр колхо-зым ипредседателэу тов. Шъхъа-лахъор ары. Зэклэ агитаторхэм газетхэу „Советская Кубань“, „Адыгейская правда“, „Социа-листическэ Адыгэ й“, „За Сталинский урожай“ зыфио-хэрэр кьафаклох. Колхозым доска показател ыкнэ доска почета зы-фэпшотхэр дэгъоу шыгъэпсыгъ. Ащ мэфи 5 пэпчы колхозник ыкнэ звеньевой пэрытхэмэ яномрэхэр зэрагъэцэклэрэр кьащагъэлъагъо. Пэрытныгъэр зыубытырэ звенохэм бракъ плыжы шыкьлэхэр араты. Бригадэ пэрытым колхозым изэлэ-пахрэ бракъ плыжыыр раты. Мэфи 10 пэпчы колхозым ибрига-дэхэм боевой листок кьащыдагъэ-кы.

Тов. Шъхъалахъом пчэдыжы-рэ зэклэ агитаторхэр еугъоихэш, агитатор пэпчы Юфэу зытегушы-лэным фэгъэнэуасэх, ящыкла-гъэхэмклэ лэпылэгъу афэхъу. Аги-таторхэр шэджэгъо зыгъэпсэфы-гъом дэжэ колхозникхэм ахахъэ-хэш, газет кьафеджэх.

Джаш фэдэу массовэ-политиче-скэ Юфшлэныр колхозым дэгъоу зэрэщызэхащагъэм кьыхэклэу хо-зяйственнэ пшъэрлыгъэмэ язэшло-хынклэ пэрытныгъэр хэкум щыу-бытыгъ ыкнэ ВКП(б)-м ихэку ко-митетрэ хэку исполкомымрэ язэлэ-пахрэ Красное знамяр кьыратыгъ. Ащ хозяйственнэ Юфшлэхэмклэ гъэхъагъэу ышлыгъэхэр непэ-ти газеты кьытэдз. Ар агитколлек-тив пстэуми шысэ зыфашын фае.

Политикэ-массовэ Юфшлэным тапклэ нахьри зызэрэрагъэушъ-об-гъуным фэшлы культурнэ кьуачлэу — клэлэгъаджэхэу, агрономхэу, медицинскэ Юфшлэхэу ыкнэ фэ-шъхъафхэу кьуаджэмэ адэсхэр агъэфедэнхэ фае. Ахэмэ пшъэрлы-лэуу ялэр колхозникхэм лекции кьафеджэнхэр, политическэ ыкнэ естественнэ-научнэ, сельскохозай-ственнэ темэмэ яхьыллагъэу док-ладхэр кьафашынхэр ары.

Зэклэ амалэу тилэ пстэури дгъэ-федзэ, клэзыгъэ фэмыхъоу лэжы-гъэр зэрэтугъоижыным, ипал-лэм ехьулэу госпоставкэ тыныр зэрэдгъэцэкленым кьуачлэу тилэр зэретхьыллэн!

СССР-м и Медицинскэ наукэмэ я Академие идействи-
тельнэ членэу Зварский Борис Ильичы Социалистическэ
трудым и Герой звание фэшлыгъэным ехьыллагъэу
СССР-м и ВЕРХОВНЭ СОВЕТЫ и ПРЕЗИДИУМЫ

и УКАЗ

Хэгъэгумклэ мэхъанэ ин зилэ научнэ гъэхъэгъэшхохэр зеришлы-
гъэхэм фэшлы СССР-м и Медицинскэ наукэмэ я Академие идей-
ствительнэ членэу ЗВАРСКИЙ Борис Ильичы ЛЕНИНЫМ иорден-
рэ „ГЪУПЧЪЭ-УАТ“ зыфиорэ дышгъэ медалымрэ деттыхэзэ,
СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ ТРУДЫМ и ГЕРОЙ звание присвоить фэтэ-
шы.

СССР-м и Верховнэ Советы и Президиумы и Председателэр
М. КАЛИНИН.

СССР-м и Верховнэ Советы и Президиумы и Секретарэр
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.

Июлым и 26-рэ 1945-рэ ильэс.

ХЭГЪЭГУ ІЭКІЫБ ХЪЭБАРХЭР

Черчиллы ип р а в и т е л ь с т в э з э р э л ы к ы г ь э р

ЛОНДОН, июлым и 26. (ТАСС). Клэ зэрэлуыштым клэлъэлоу коро-
Непэ лондонскэ уахътэмклэ сыхъа-
тыр 19-м Черчилль Букингемскэ кьеты.
дворецым кьуагъэу ыкнэ отставка-

Английскэ правительстваклэ зэхищэнэу Эттли пшъэрлыгъэ фашыгъ

ЛОНДОН, июлым и 26. (ТАСС). диом кьеты. Черчиллы отставка
Эттли правительстваклэ зэхищэ-
нэу непэ пчыхъэм королым пшъэ-
рылгы фишлыгъэу лондонскэ ра-
клонэу заявление зытыгъэм ыуж,
минут заулэ тешлагъэу Эттли Бу-
кингемскэ дворецым кьэкьуагъ.

Петэны илофклэ клорэ судэр

ПАРИЖ, июлым и 24. (ТАСС). шымелэжъэу хъугъагъэ. Кагуляр-
хэу шыт авантюристхэу ыкнэ пре-
дательхэу Делонтия Мессоньерэ
Дарнаирэ приют зыщагъотыгъэ-
гъэ „французскэ государствэр“ аш
ычылпэклэ шылэу хъугъэ. Петэны
илъэхъанэ заложникхэмэ ясисте-
мэрэ французхэр ишыгъэнымрэ
Францием практиковать зэрэща-
шыштыгъэхэр ащ даклоу Даладье
кьыуагъ. Петэн, ело ащ, немцэмэ
апашъхэклэ Францием имаршалэу
шытыгъэп, ахэмэ приказхэр кьай-
хынхэм ыкнэ ыгъэцэкленхэм ате-
гъэпсыхъагъэ цыфэу шытыгъэ
нахь. „А Юф шлой пстэуми апа-
шъхэклэ, — ело Даладье, — лы-
хъужь французскэ клэлаклэхэу,
Іашэ алэклэлъыгъахэп пломи хъу-
нэу Францием ишытхуу кьэзыгъэ-
нэжыныу фежыгъагъэхэри угу
кьэмыгъэкьыжыхэмэ хъуштэл“.

Петэны илофклэ ашыгъэ судым
изаседание непэ Поль Рейно ис-
видетельскэ показанихэр кьыши-
шыштыгъэх. Ащ ыужым свиде-
тельклэ кьэгущылэрэ Даладье су-
дым допрос Іихэу ригъэжыагъ.

—Маршалым апэрэ гухэлъэу
ілагъэр, — ело Рейно, — республи-
кэр гъэкьодыгъэныр арыгъэ. Фран-
цием танковэ дивизиехэр, штур-
мовой авиациер имыщыклагъэхэу
кьэзыгъэлъагъоштыгъэ военнэ
теориемклэ республиканскэ режи-
мэр арыгъэп пшъэдэкьыжы зилэр.
Тэ тызэрэзэхакъутэгъагъэр арымэ,
ащ кьыкьырэр, парламентскэ ре-
жимэм Іоф зэрымшлэштыгъэр
ары.

Петэны Францием зэрарэу ри-
шлыхъагъэм фэдэу ихэгъэгу зэр-
рар ригъэшлыгъэу зы нэгъыри зэр-
рэщымыр кьыушыхъатызэ, Рей-
но ипоказание кьэухы.

Перерыв ыужым сыхъатыр 17-рэ
минут 45-м Даладье ипоказанихэр
кьыгъэлъагъохэу еублэ. 1918-рэ
ильэсым щегъэжыагъэу высшэ во-
еннэ советым мэхъанэ ин зилэ Іоф
гори е мэхъанэ ин зилэ военнэ
пост гори Петэны ишлэ хэмьлэу
щызэшлуамыхыштыгъэу Даладье
елэ. 1934-рэ ильэсым Думергы
икабинеты щызэрахъэштыгъэ по-
литическэ Іофхэмэ Петэн ахэхъагъ.
Ар Францием ежы ышъхэкьлэ ибе-
зопасность кьыухъумэжыныу уна-
шъо зыштэгъэгъэ лъэхъанэу шы-
тыгъ. Военнэ материалхэр гъэхъа-
зыргъэнхэм пэе кредитыр про-
цент 20-клэ нахь маклэ шлыгъэным
фэшлы Петэны алъэхъанэри хи-
хыгъэу шытыгъ. Армием игене-
ралнэ инспекторэу шытзэ, хэгъэ-
гум итемыр ыкнэ итемыр-тыгъэ
кьыкьокьыплэ лъэныкьохэм укреп-
лениехэр ашыгъэпсыгъэнхэм пэе
кредитэр нахь маклэ ышлыгъ.

Перемирием фэклэгъэныр ыкнэ
зэшлохыгъэныр кьызэхэкьыгъэ со-
бытиехэмэ кьатегушылэзэ, 1940-рэ
ильэсым июлым и 17-м заохэр
гъэуцугъэнхэмклэ нахьпэрапшлэу
решеннеу ашыгъагъэр Даладье
кьелэ. Ар — ело Даладье, — Петэны
илъэныкьокьлэ бгъэшлэгъоужыныу
шытыгъэп, майм и 25-м переми-
рием кьытегушылэгъахэштыгъэ.

Ащ ыужым заседаниер зэпагъэ-
унэу Даладье кьыкьэлъау. Сыхъа-
тыр 18-рэ минут 45-м заседаниер
зэпагъэу.

Кьыкьэлъыкьлорэ заседаниер ию-
лым и 25-м шылэшт.

ПАРИЖ, июлым и 25. (ТАСС).
Непэ Петэны илофклэ ашыгъэ су-
дым свидетельклэ кьэгущылэрэ
Эдуард Даладье допрос зэрэщыла-
хыштыгъэр, парижскэ радиом
кьеты. Даладье кьыуагъ, Консти-
туцием хэллэжыгъэныу марша-
лэу Петэны национальнэ собрани-
ем мандат зыретым ыужы мэфи
2 нахь мыхъугъэу республикэр

щымелэжъэу хъугъагъэ. Кагуляр-
хэу шыт авантюристхэу ыкнэ пре-
дательхэу Делонтия Мессоньерэ
Дарнаирэ приют зыщагъотыгъэ-
гъэ „французскэ государствэр“ аш
ычылпэклэ шылэу хъугъэ. Петэны
илъэхъанэ заложникхэмэ ясисте-
мэрэ французхэр ишыгъэнымрэ
Францием практиковать зэрэща-
шыштыгъэхэр ащ даклоу Даладье
кьыуагъ. Петэн, ело ащ, немцэмэ
апашъхэклэ Францием имаршалэу
шытыгъэп, ахэмэ приказхэр кьай-
хынхэм ыкнэ ыгъэцэкленхэм ате-
гъэпсыхъагъэ цыфэу шытыгъэ
нахь. „А Юф шлой пстэуми апа-
шъхэкьлэ, — ело Даладье, — лы-
хъужь французскэ клэлаклэхэу,
Іашэ алэклэлъыгъахэп пломи хъу-
нэу Францием ишытхуу кьэзыгъэ-
нэжыныу фежыгъагъэхэри угу
кьэмыгъэкьыжыхэмэ хъуштэл“.

Петэны изащитникэу Пайен Ла-
вале пшъэдэкьыжыу илэр Петэны
пшъэдэкьыжыу илэм теклэу елы-
тэмэ ылуи Даладье кьеупчыгъ.
Петэн хэгъэгум ышъхъэу зэрэщы-
тым кьыхэкьлэу хъугъэ-шлэгъэ
пстэумкьлэ апэрэу пшъэдэкьыжы зэр-
рихырэр Даладье джэуапэу кьы-
тыжыгъэм кьышылуагъ. Судым
ипредседателэу Монжибо кьызы-
хэгущылэм, ежы Петэн зэреуцо-
лэжыгъэм тетэу Лавале игъусэу,
алэ зэкьлэдзгъэу Іоф зэрэзэдэшлэ-
штыгъэр кьыгъэлъагъагъэ.

Ащ ыужым заседателэу ахэсхэ-
мэ ашып горэм союзникхэр Дьеп-
лэ кьызетлысыкьыхэм илэхъанэ
телеграммэу Гитлеры фигъэхъы-
гъагъэм ехьыллагъэу Петэны воп-
рос кьыритыгъ. Судым ипресе-
дателэу Монжибо а вопросым
иджэуап ежы Петэны кьытыжы-
нэу требовать фишлыгъ. Ау а тре-
бованиер ыгъэцэкленым зилоф ало-
рэр еуцоллагъэп. Ау зэхъум теле-
графисткэу телеграммэр зытлуп-
шыгъагъэм судэр кьеджагъ. Ащ
итексты Монжибо кьеджэжыгъ.
Франциер щынэгъуаплэм имытным
ілоф ежы обеспечить ышынэу,
„европейскэ зэблэгъэныгъэм“
шъхъахыгъэу зэрэхэхъаштыр (фэ-
шъхъафклэ кьэплон хъумэ, Гер-
манием ылэныкьо шъхъахыгъэ
шыпкьэу зэригъэзэштыр) ышлэш-
ыгъэхъоу Гитлеры предложениеу
фишлыгъагъэр ащ кьыгъэлъагъош-
тыгъэ.

Судым ипредседателэрэ сопро-
тивлением иорганизацие кьыкьы-
гъэу хэс заседателымрэ а теле-
граммым ехьыллагъэу Петэны объе-
снение кьытынэу кьаигъэ ашыш-
тыгъэ. Зилоф алорэм зызыушъа-
фыштыгъэм ыуж кьыуагъ: „Сэ
зыпари зэхэхырэп, шызытегу-
шылэрэри зыфэдэр сшлэрэп“.

Даладье идопросы ыуж перерыв
ашлыгъ. Етланэ свидетелэу, фран-
цузскэ президентшытыгъэу Аль-
берт Лебрены ипоказаниехэмэ
ядэлугъэным судыр фежы,

